

SÜLEYMAN DEMİREL HUZUREVİ YAŞLI BAKIM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2023/42

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 05/10/2023 tarihli ve 2023/782 sayılı kararıyla oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler.....	2
B. Merkez Personeli	3
C. Koruma Altında Bulunan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları	6
C. Sağlık, Bakım, Psiko- Sosyal Servis Hizmetleri.....	7
Ç. Beslenme ve Yemekhane	9
D. Dış Dünya ile İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim	9
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	10
A. Değerlendirme	10
B. Tavsiyeler.....	10
1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler	10

KISALTMALAR

- CPT** : Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması

I.GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK); 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-ı bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2/1-k bendine göre UÖM *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. 21/2/2001 tarihli ve 24325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Huzurevleri ve Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesinde; “Huzurevleri” 60 yaş ve üzerindeki yaşlı kişileri huzurlu bir ortamda korumak, bakmak ve bu kişilerin sosyal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamak amacıyla kurulan yatılı sosyal hizmet kuruluşları; “Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri” ise yaşlı kişilerin yaşamlarını sağlık, huzur ve güven içinde sürdürmeleri amacıyla, kendi kendilerini idare edebilecek şekilde rehabilitasyonlarının sağlandığı, tedavisi mümkün olmayanların ise sürekli olarak özel bakım altına alındığı yatılı sosyal hizmet kuruluşları olarak tanımlanmıştır.

5. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda huzurevi, yaşlı bakım ve

rehabilitasyon merkezlerine ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında, Süleyman Demirel Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine¹ 19/1/2023 tarihinde *habersiz* bir ziyaret gerçekleştirilmiş olup ziyaret heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ..., Psikolog ... ile Kurumumuzun talebi doğrultusunda Adli Tıp Kurumu tarafından görevlendirilen Adli Tıp Uzmanı yer almıştır.

7. Ziyaret, Merkez İdaresi ile yapılan ön görüşme ile başlamıştır. Bu görüşmede ziyaret heyeti tarafından TİHEK'in UÖM kapsamındaki görev ve yetkileri hakkında bilgi verilmiş ve Merkeze ilişkin genel bilgiler edinilmiştir. Sonrasında, ziyaret heyeti tarafından Merkezde kalan sakinlerin yaşam alanlarına sırasıyla gidilmiş ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Merkezde kalan sakinler ile yapılan görüşmelere Merkez personeli dâhil edilmemiştir. Akabinde ortak kullanım alanları incelenmiş bu sırada Merkez İdaresi tarafından Merkezin işleyişine ilişkin bilgiler paylaşılmıştır. Tüm görüşmelerin ardından Merkez İdaresi ile kapanış toplantısı yapılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun Merkez İdaresi ve diğer ilgili makamlar ile paylaşılarak tavsiyelerin Kurumumuz tarafından takip edileceği ve takip ziyareti yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret tamamlanmıştır.

8. Bu rapor, Başkanlık Makamının 18/1/2023 tarih ve 18334 sayılı oluruna istinaden Süleyman Demirel Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezine 19/1/2023 tarihinde gerçekleştirilen ziyaret neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini içermektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Merkez Hakkında Genel Bilgiler

9. 1997 yılında faaliyete başlayan Merkez, Ankara ili Çubuk ilçesinde yer almaktadır. 18.500 m² kullanım alanına sahip Merkezin 25.000 m² açık alanı bulunmaktadır.

10. Merkez, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Onayı ile 60 yaş ve üzerindeki bireylere hizmet vermektedir.

11. Merkeze kabulde sosyal inceleme raporu dayanak alınarak; kanunen bakmakla yükümlü kimsesi olmayan, sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli, dul ve yetim aylığı

---

¹ Bundan sonra kısaca "Merkez" olarak ifade edilecektir.

almayan, yapılacak araştırmalar sonucunda adına kayıtlı menkul ve gayrimenkulü bulunmayan ya da adına kayıtlı gayrimenkulü olup da sağladığı gelire yaşamını sürdüremeyeceğinin saptanması sonucunda yoksulluk belgesi düzenlenen yaşlılar ile kanunen bakmakla yükümlü kimsesi olup da yükümlülerin ekonomik gücünün yeterli olmadığı saptanan yaşlılar ücretsiz, ekonomik gücü yeterli olup da, sosyal yoksunluk içinde bulunan yaşlılar ise ücretli olarak kabul edilmektedir.

12. Merkez ana binasında yaşlı bakım ve rehabilitasyon hizmeti verilmektedir. Apart birimi olarak adlandırılan, Merkez ana binasından ayrı bir binada huzurevi hizmeti sunulmaktadır.

B. Merkez Personeli

13. Merkezde 159 personel görev yapmakta olup personelin ünvan ve mevcut kadro sayısına göre dağılımı Tablo 1’deki gibidir:

Tablo 1. Personel Ünvan ve Sayıları

ÜNVAN	MEVCUT KADRO SAYISI
Müdür	1
Müdür yardımcısı	4
Psikolog	2
Sosyal Çalışmacı	6
Diyetisyen	2
Fizyoterapist	1
Hemşire	2
Acil Tıp Teknisyeni	3
Sağlık Memuru	3
Diğer Sağlık personeli	5
Memur	5
Bilgisayar İşletmeni	2
Teknisyen	2
Hizmetli	4
Bakım Personeli	73
Temizlik Personeli	37
Güvenlik	6

Bahçıvan	1
TOPLAM	159

14. Merkez personelinin; 25’i lisans/ön lisans, 61’i lise, 73’ü ortaokul/ilkokul mezunudur.

15. Merkez personeline 2022 yılında “Yaşlılıkta Beslenme, Yaşlılarda Sosyal Rehabilitasyon, Demans ve Alzheimerlı Yaşlılara Yaklaşım, Bası Yarası Çeşitleri ve Yara Bakımı, Sivil Savunma Ekipleri Eğitimi, Temel İlk Yardım Eğitimi, Salgın Hastalıklarda Alınması Gereken Önlemler, Yaya Güvenliği, Toplu Taşımalarda Güvenli Seyahat, Teknoloji Tütün ve Madde Bağımlılığı, Mutfakta ve Serviste Hijyen, Yangın Söndürme Eğitimi, Değerler Eğitimi, Madde Bağımlılığı” konularında eğitimler verilmiştir. Merkez personelinin insan hakları, işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin konularda eğitim almadığı anlaşılmıştır.

16. Merkezde görev yapan idari personel 08:00-17:00 saatleri arasında çalışmaktadır. Diğer personel ise üçlü vardiya sisteminde, 08:00-16:00, 16:00-24:00, 24:00-08:00 saatleri arasında çalışmaktadır.

C. Koruma Altında Bulunan Kişiler

17. Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği’nin 53’üncü maddesindeki kabul koşullarını taşıyanlar, mezkûr Yönetmelik’in 55’inci maddesine² göre Merkeze kabul edilmektedir.

18. Ziyaret tarihinde Merkezde; 131’i kadın, 127’si erkek olmak üzere 258 sakin bulunmaktadır. Merkez sakinlerinin yaş ve cinsiyetine ilişkin dağılımı Tablo 2’deki gibidir.

Tablo 2. Merkez Sakinlerinin Yaş ve Cinsiyet Dağılımı

KADIN		ERKEK		TOPLAM
Yaş Aralığı	Kişi Sayısı	Yaş Aralığı	Kişi Sayısı	Kişi Sayısı

² 21/2/2001 tarihli ve 24325 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği’nin “Yaşlı kabulü” başlıklı 55’inci maddesine göre; “Sosyal inceleme raporu ve düzenlenen diğer belgeler ile birlikte değerlendirilen yaşlı kabul edilir, sıraya alınır ya da reddedilir. Kabulü uygun görülen yaşlının dosyası, yaşlının cinsiyeti, kalmak istediği oda tipi ve başvuru tarihi itibarıyla sıraya konulur. Sırası gelen yaşlıya çağrı yapılır. Çağrıya icabet etmeyen yaşlıya son çağrı yapılır. Gelmemesi durumunda dosya işlemden kaldırılır.”

60-64	6	60-64	13	19
65-69	10	65-69	30	40
70-74	13	70-74	35	48
75-79	24	75-79	19	43
80-84	31	80-84	11	42
85-89	22	85-89	10	32
90 ve Üstü	25	90 ve Üstü	9	34
Toplam	131	Toplam	127	258

19. Merkez sakinlerinden 17’si fiziksel engelli, yedisi zihinsel engelli, biri ruhsal engellidir. Ayrıca 34 Merkez sakini 90 yaşının üzerindedir. Ziyaret tarihi itibarıyla 186 sakinin özel bakım ihtiyacı bulunduğu, bu kişilerin takip ve bakımının görevli bakım personeli tarafından yapıldığı belirtilmiştir.

20. Merkezde; 2019 yılında 95; 2020 yılında 109; 2021 yılında 125; 2022 yılında ise 115 sakinin vefat ettiği öğrenilmiştir. Vefatların çoğunlukla doğal ölüm, COVID-19 ve kanser hastalığı gibi nedenlerden kaynaklandığı öğrenilmiştir.

21. Merkeze yeni kabulü yapılan sakinlerin odalara yerleştirilmelerinin kabul öncesi yapılan gözlem sonucuna göre yapıldığı ifade edilmiştir.

III.TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

22. Merkezde; yemekhane, ortak salon, kütüphane, kafeterya, el işi atölyesi, sinema salonu, bahçe, bocce sahası bulunmaktadır.

23. Merkez ana binasında 117 oda, apart biriminde ise 18 daire bulunmakta olup toplam yatak sayısı 276’dır. Merkezde tek kişilik, çift kişilik ve çoklu³ olmak üzere üç tip oda bulunmaktadır. Tek ve çift kişilik odalar 18 m², çok kişinin kaldığı odalar ise 36 m²’dir. Odalarda acil durum butonu bulunmadığı görülmüştür.

24. Bazı tek kişilik odalar hariç olmak üzere odalarda tuvalet ve banyo bulunmamaktadır. Merkez sakinleri katlarda bulunan tuvalet ve banyoları ortak kullanmaktadır.

³ Rehabilitasyon ve Apart biriminde yer alan çoklu odalar 4 kişilik kapasiteye sahiptir.

Tuvalet ve banyoların genel olarak temiz olduğu, gerekli hijyen maddelerinin bulunduğu gözlenmiştir.

25. Odaların içerisinde yatak, elbise dolabı, televizyon, mini buzdolabı gibi eşyalar bulunmaktadır. Elbise dolabının devrilme riskine karşı duvara sabitlendiği görülmüştür.

26. Isınma merkezi kalorifer sistemiyle sağlanmaktadır. Görüşme yapılan sakinler, Merkezde ısınma ile ilgili herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir.

27. Merkezde sakinlerin kaldıkları odaların doğal ışık aldığı gözlemlenmiştir. Bakım personeli tarafından odaların havalandırıldığı ve sakinlerin bu konuda herhangi bir sorun yaşamadığı öğrenilmiştir. Merkez aydınlatma sisteminde led ışıkların kullanıldığı görülmüştür.

28. Merkezde 24 saat sıcak su bulunduğu bilgisi edinilmiş, sakinlerden sıcak su kullanımına ilişkin şikâyet alınmamıştır.

29. Merkezde yangın alarm sistemi bulunmamaktadır. Yangın söndürme tüplerinin bulunduğu görülmüştür. İdare ile yapılan görüşmede yangın alarm sistemi ile ilgili gerekli çalışmaların yürütüldüğü; yangın merdiveni inşası, yangın söndürme sistemi, çevre duvarı inşası için ödenek talep edildiği ancak ödeneğin halen temin edilmediği öğrenilmiştir.

30. Merkezde yaşlılar ve engel durumu olan sakinler için engelli asansörü ve engelli rampası bulunmakta ancak Merkezin TSE erişilebilirlik belgesi⁴ bulunmamaktadır.

31. Merkezin dış cephesinde, katlarda, kütüphane, yemekhane, idari kısım gibi ortak alanlarda güvenlik kamerası bulunduğu, kayıtların 110 gün süreyle saklandığı gözlemlenmiştir. Odalarda güvenlik kamerası bulunmadığı görülmüştür.

B. İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesi, Disiplin ve Şikâyet Mekanizmaları

32. Merkezin ziyaret edilmesi sırasında gerçekleştirilen görüşmelerde Merkezde kalan sakinlerin, personel ve idarenin tutum ve davranışlarından memnun olduğu gözlemlenmiş ve bire bir yapılan görüşmelerde; işkence ve kötü muamele iddiasıyla veya bulgusuyla karşılaşılmamıştır.

33. Merkezde kalan sakinlerle yapılan görüşmelerde, istek ve şikâyetlerini İdare ile yüz yüze görüşebildikleri, talep ve şikâyetlere yönetim tarafından geri dönüş yapıldığı

---

⁴ 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin (f) ve (g) bentlerine göre: "Erişilebilirlik: Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olmasını", "Erişilebilirlik standartları: Türk Standardları Enstitüsünün erişilebilirlikle ilgili yayınladığı standartları" ifade eder.

öğrenilmiştir. Ayrıca İdare, sakinlerin yazılı olarak verdikleri talep ve şikâyet dilekçelerine en geç 15 gün içinde cevap verildiğini belirtmiştir.

34. Merkezde son 5 yıl içerisinde 6 personel hakkında adli soruşturma, 37 personel hakkında idari soruşturma yürütüldüğü öğrenilmiştir.⁵

35. Son bir yıl içerisinde Merkezde kalan iki sakinin diğer sakinlere şiddet uygulaması nedeniyle disiplin işlemi başlatıldığı ve başka bir merkeze nakledildiği⁶ öğrenilmiştir.

C. Sağlık, Bakım, Psiko- Sosyal Servis Hizmetleri

36. Merkezde acil sağlık müdahalesi gereken durumlarda Merkez sağlık personeli tarafından ilk müdahalenin gerçekleştirildiği ve 112 Acil Çağrı Merkezi'nin arandığı bilgisi edinilmiştir.

37. Merkez İdaresi tarafından, Merkeze ait ambulans bulunmadığı, sağlık kuruluşlarına Merkez araçları ile ulaşım sağlandığı, ayrıca hastane randevularında sakinlerin yakınlarının refakat edebildiği belirtilmiştir.

38. Rutin olarak merkez sakinlerinden rutin kan numuneleri alındığı ve herhangi bir bulaşıcı hastalık olup olmadığına ilişkin tarama yapıldığı belirtilmiştir. Ayrıca Merkeze ilk kabul yapılırken ilgilinin huzurevinde kalıp kalamayacağına dair sağlık raporu istenerek sakinlerin herhangi bir bulaşıcı hastalığının olup olmadığı kontrol edildiği ifade edilmiştir.

39. İdare tarafından, Merkez sakinlerinin sağlık ve ilaç takiplerinin sağlık birimi tarafından gerçekleştirildiği, ilaçların hemşire gözetiminde sakinlere verildiği belirtilmiştir. İlaçların sağlık biriminde bulunan dolapta sakinlerin isimlerine göre gruplandırılarak tutulduğu görülmüştür.

40. Mantar ve uyuz gibi hastalıklarda bulaşın önlenmesi için sakinlerin kişisel bakım ürünlerinin hijyeni, kıyafetlerin düzenli yıkanması ve ütülenmesi hususlarında gerekli dikkat ve özenin gösterildiği belirtilmiştir.

41. Yapılan görüşmelerde sakinlerce; yıkanma, giyinme, tuvalete gitme gibi ihtiyaçlarında yaşlı bakım elemanlarından yardım aldıkları, personelin tutum ve davranışlarından memnun oldukları ifade edilmiştir.

⁵ 6 Bakım Personeli hakkında adli soruşturma;1 İşçi, 1 Güvenlik Personeli, 1 Teknisyen, 1 kaloriferci, 4 Temizlik Personeli, 29 Bakım Personeli hakkında idari soruşturma yürütülmüştür.

⁶ Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin "Yaşlının kuruluştan ayrılışı" başlıklı 56'ncı maddesine göre: "Kuruluştaki bakım gören yaşlıların; a)Kendi ya da yakınının isteği ile bir başka yerde yaşamını sürdürmek istemesi, b)Kendi isteği ile Genel Müdürlüğe bağlı bir başka kuruluşa nakil edilmesi, c)Kuruluşu terk etmesi, d)Kendi isteği dışında bir başka kuruluşa disiplin nedeniyle nakil edilmesi, e)Vefatı durumlarında kuruluşla ilişkisi kesilir."

42. Kütüphanede 586 adet basılı yayın bulunduğu öğrenilmiş olup bu yayınların hepsinin Türkçe olduğu, yabancı dilde yayın bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca resim ve el işi yapmak isteyen sakinlere tuval, yağlı boya vb. malzemelerin temin edildiği, oyun oynamak isteyen sakinler için bocce, dart tahtası ve satranç takımı gibi materyallerin bulunduğu görülmüştür.

43. Merkez İdaresi tarafından, eğitim öğretim faaliyetleri kapsamında Merkezde halk eğitim merkezince görevlendirilen usta öğretmenler tarafından el işi kursu verildiği, yine sosyal çalışmacılar tarafından Merkezde çeşitli sosyal, kültürel, eğitsel faaliyetler düzenlendiği, Çubuk İlçe Müftülüğü tarafından 15 günde bir görevlendirilen vaiz/vaizelerin erkek ve kadın sakinlere manevi rehberlik faaliyeti düzenlediği ifade edilmiştir. Merkez İdaresi; bocce, el işi atölyesi, gezi, tiyatro, sinema, hobi bahçesi faaliyetleri, piknik gibi etkinliklerin düzenlendiğini belirtmiştir.

44. Ziyaret tarihinde Merkezde genel bir sosyal etkinlikle karşılaşılma olmamakla birlikte bireysel olarak atölyelerden faydalanan Merkez sakinleri olduğu görülmüştür. Merkez sakinleri ile yapılan görüşmelerde, Merkezde düzenlenen etkinliklerin sayı ve çeşitliliğinin az olduğu ifade edilmiştir. Resim yapan bir Merkez sakini yapılan görüşmede, resimlerinin sergileneceği bir sergi açılması durumunda memnuniyet duyacağını dile getirmiştir.

45. İdare tarafından, Merkez sakinlerinin kendilerini bir nebze olsa ev ortamında hissetmeleri adına belirli uyku saatleri uygulamasının bulunmadığı, sakinlerin Merkez dışında saat 22:00'ye kadar zaman geçirmelerine izin verilebildiği belirtilmiştir.

46. İdare tarafından, Merkezde kalan ve psikolojik değerlendirme sonucu risk grubunda olduğu değerlendirilen sakinler ile Merkezde görev yapan psikologların düzenli olarak görüşme yapmalarına olanak sağlandığı, sağlık servisi ile koordineli olarak sakinlerin psikiyatri servislerine sevklerinin sağlandığı ifade edilmiştir. Bu doğrultuda psikiyatri hekiminin uygun gördüğü ilaçların düzenli kullanımının ve hastane kontrollerinin de yapıldığı belirtilmiştir.

47. Sosyal servis tarafından 2022 yılında; 14 Sosyal İnceleme Raporu, 100 Durum Değerlendirme Raporu, 34 Görüşme Raporu, 19 Disiplin İşlemi, 21 Vaka Tartışma Raporu, 227 Psiko-sosyal Saptama Raporu, 38 diğer mesleki çalışma olmak üzere toplam 453 mesleki çalışma yapıldığı anlaşılmıştır.

C. Beslenme ve Yemekhane

48. Yemekler, yerleşke içinde yer alan mutfakta Merkez personeli tarafından hazırlanmaktadır.

49. Merkezde 08:15-09:30 saatlerinde kahvaltı, 10:00'da ara öğün, 12:30-14:00 saatlerinde öğle yemeği, 15:00 ara öğün, 18:00-19:00 saatlerinde akşam yemeği, 20:00'de ara öğün verilmektedir.

50. Görüşme yapılan sakinler, yemek miktar ve kalitesinin uygun olduğunu dile getirmişlerdir.

51. Merkezde iki diyetisyen görev yapmakta olup yemek listeleri diyetisyenler tarafından hazırlanmaktadır. Ayrıca yemek hazırlama ve dağıtım esnasında yine diyetisyenler tarafından kontroller yapılmaktadır. Hazırlanan gıdalardan alınan numunelerin 72 saat süreyle numune dolabında saklandığı görülmüştür.

52. Yemek dağıtımında eldiven, maske, bone, önlük kullanıldığı görülmüştür.

53. Merkezde tansiyon, diyabet gibi rahatsızlıkları olan sakinler için ayrı menü hazırlandığı belirtilmiştir. Hekim tavsiyesi ile yönlendirilen sakinler için diyalize uygun beslenme, diyabetik diyet, zayıflama diyeti, kilo alma diyeti, hipertansiyon diyeti, kolonoskopi diyeti, iyottan kısıtlı diyet gibi kişiye özel uygun diyet menüleri çıktığı öğrenilmiştir.

54. Merkez sakinlerinin su ihtiyacını, ana ve ara öğünlerde verilen 500 ml ambalajlı pet şişe su ve katlarda bulunan su sebilleri ile karşıladığı görülmüştür.

55. Merkezde bulunan kantinin her gün 08:00-20:00 saatleri arasında sakinlere hizmet verdiği belirtilmiştir.

D. Dış Dünya ile İletişim, Ziyaret ve Ailelerle Etkileşim

56. Merkezde kalan sakinler, başta aileleri olmak üzere dış dünya ile iletişimlerini her katta bulunan telefonlar ve kendi cep telefonları ile sağlamaktadır. Kendi telefonu olmayan sakinler sosyal servis biriminin desteği ile Merkezdeki telefonları kullanabilmektedir.

57. Merkez sakinleri 09:00-20:00 saatleri arasında ziyaret edilebilmekte olup ziyaretler, ziyaret için ayrılan bölümlerde gerçekleştirilmektedir. Yatağa bağımlı sakinlere yönelik ziyaretler ise ilgililerin odalarında yapılmaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

58. Merkez İdaresi, ziyaret heyeti ile iş birliği içinde hareket etmiş, Merkezdeki bina ve eklentilerin tümüne erişim sağlanmasında ve Merkez sakinleri ile personel olmadan görüşme yapılmasında azami kolaylık sağlamış; bilgi ve belgelerin paylaşılmasında olumlu bir tutum içerisinde olmuştur.

59. Merkezde kalan sakinlerin, yaşlılığa bağlı fiziksel ve ruhsal iyilik halinin devamının sağlanması ve sosyal hayattan uzak kalmamalarının desteklenmesi için, merkez idaresinin düzenlediği etkinlikler dışında sivil toplum kuruluşları ile yapılacak faaliyet ve etkinliklere ihtiyaç duyulduğu değerlendirilmiştir.

B. Tavsiyeler

1. Merkez İdaresine Yönelik Tavsiyeler

60. Merkezde görev yapan personelin insan hakları, işkence ve kötü muamele gibi konularda eğitim almasının sağlanması,

61. Acil durum butonlarının sayılarının, her sakine bir tane olacak şekilde düzenlenmesi,⁷

62. Merkezde kalan sakinlerin hareket kısıtlılıkları gözönünde bulundurularak gerekli düzenlemelerin yapılması ve Merkezin TSE erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilmesi,

63. Sakinlerin sosyalleşmesi ve boş zamanlarını etkin değerlendirmeleri amacıyla faaliyetlerin sıklığının artırılması, bu faaliyetlerin mümkün olduğu kadar çeşitli olmasına (eğitim, spor, mesleki değeri olan işler vb.) özen gösterilmesi,⁸ bu faaliyetlerde engelli ve yaşlılara yönelik hizmetler veren sivil toplum kuruluşlarıyla işbirlikleri geliştirilmesi,

---

⁷ **CPT Standartları/Inf(92)3-part2, § 48:** CPT ziyaretlerinde personelin dikkatini çekebilecek imkânların (örneğin çağrı sistemi) önemine vurgu yapmaktadır. Çağrı butonunun olmadığı veya çalışmadığı durumlarda da, çeşitli olaylara (sakinler arasında şiddet, intihar girişimi, yangın, vs.) zamanında yanıt verilememesi olasılığı oldukça yüksek olabilecektir.

⁸ **CPT Standartları/Inf(92)3-part2, § 33:** “Söz konusu tutukluların farklı yapıda, farklı amaçlara yönelik (mesleki değeri bulunan işler, eğitim, spor, dinlenme/sosyal faaliyetler gibi) çeşitli faaliyetlerden yararlanması sağlanmalıdır. Ayrıca zamanlarını nasıl harcayacakları konusunda belli bir derecede seçim haklarını kullanmalıydılar, böylece kendilerine özerklik ve kişisel sorumluluk hissi kazandırılmalıdır”

64. Yaşlılık süreci ve yaşlılığa bağlı gerilemelerin, aktif sosyal yaşam içinde olan kişiler için daha yavaş seyretmesi bilgisinden yola çıkarak, yaşlıların zamanlarını verimli kullanmaları, dış dünya ile yeni bağlantı kurabilmeleri için sivil toplum kuruluşları ile işbirliğine gidilmesi, yapılması planlanan faaliyetlerde sakinlerin taleplerinin önceliklendirilmesi gerektiği,

hususları tavsiye edilmektedir.